

Referat frå styremøte, 15/10 2020, kl. 11.00 på Spitsbergsæter

Desse møtte: Knut Evensen, Ola Hareland, Jonny Mathisen, Gro Arneng, Frode Rudland, og Pål Kjørstad. Eirik Kolbjørnshus meldte forfall

I tillegg møtte det 3 representantar frå Hedmark, Per Joar Nesthun, Martin Mostuen og Jon Gunnar Karterud

Sak 64/2020: Referatsaker

- Referat frå styremøte 11.08.2020, godkjent
- Referat frå representantskapsmøte i NSG 18.08.2020, sjå sak 68/2020
- Tips til lokallaga om å halda lokallagsmøter, gjerne som fjøsmøter med veterinær og eller styrerepresentantar frå OSG
- Forberedande oppstartmøte 12.10.2020 for eit prosjekt rundt arealbruk, beiting, hyttebygging, som vi kalla «Tilgang til sikre tilgang til beiteressursane i framtida», Jonny og Pål møtte

Sak 65/2020: Årsmøtehelg 2021

- Grunna covid19 vil det etterkvart bli eit spørsmål om fysisk eller elektronisk årsmøte. Vi har dialog med Strand Hotel på Gjøvik om dette i forhold til avbestilling.
- Seminarprogram vart diskutert der desse forslaga kom fram:
 - Parallell-foredrag i forhold til interesseområde, sau, geit, gjetarhund
 - Elektronisk overvaking, syne fram Smartbjella og Nofence
 - Rydding av områder med beiting
 - Smittevern, dyrevelferd, avliving av kje, ammegeit
 - Gjerdeproblematikk
 - Laushund, regelverk, praktisk for beitebrukar
 - Markedsrådet i NSG
 - Matmerk, Coop, positivt foredrag for alle, ved folk vi har hørt før
 - Kva forventer småfenæringa av NSG
 - Utmarktema
 - Livdyrhandel, Mattilsynet
 - Avlstema
 - Gjetarhundtema
 - Namn på foredragsholdere som vart nemnt: Tine Lynne Flaten (veterinær), Marthe Lang-Ree
 - Laurdag: Nortura, Husdyrsystemer, Felleskjøpet

- Valkomiteen i OSG vart nemnt
- Hedemark Sau og Geit var der og gav innspel

Vedtak i saka:

- Styret går for at vi planlegger vidare for at årsmøte og seminarhelg går som vanleg, helga 19.-21/02 2020. Hedmark Sau og Geit ville vera med som planlagt. Valkomiteen i OSG kontaktas i forhold til info om tillitsvalde som er på val

Sak 66/2020: Rovviltsaker

- Beitesesongen 2020 vart generelt sett god med vekter litt over normalen. Det vart sleppt litt seinare i og med ein lang og kald vår og sank i normal tid. Noko planlagt tidleg sanking og 1 akutt tidleg sanking i det nordvestlege området i Ramshytta Gjeterlag. Tapa var omtrent som normalt, men for store i enkeltområder og for enkeltbrukarar særleg i Skjåk, Lesja
- Enkeltbuskarar i Sel, Midtdalen og Øyer har vi òg fått rapportar om store tap hos
- Generelt har vi hatt for stor bestand av jerv, 2 alvorlege ulvebesøk, vi har hatt for mange tilfelle av skadar forårsaka av laushundar og det meldes om ein del mastitt på søyer.
- Regionane Toten, Land og Valdres har i følgje rapportar hatt lite tap i 2020
- Rovviltnemndas vedtak om gaupekvota vert framleis slik at familiegrupper vert freda uansett sone. Vedtaket i nemnda vart 8 dyr med hodyrkvote på 3, som innstillinga frå administrasjonen. Gudbrandsdalen 4 dyr, sona 2 dyr og 2 tilleggsdyr. I følgje nemnda skal nå lisensjakt på jerv prioriteras. Det vart dårleg start for lisensjakt i bås, da ny forskrift krev ein fellevarslar, som har vist seg vanskeleg på skaffa
- Jerven i Norddalen har vore den største utfordringa for beitebruken i Oppland i 2020. Dette kan vi ikkje leva med, og den gamle frasen om å forvalta ned på bestandsmålet er som vanleg tiltaket som ikkje vert innfridd. Derfor er neste styremøte planlagt som dagmøte på Lesja for Lesja, Dovre og Sel, medan nokre av styret skal kombinera med møte om kvelden i Lom for beitebrukarar i Vågå, Lom og Skjåk.

Vedtak i saka:

- Styret tok informasjonen til etterretning og bad Jonny jobba vidare med sakene

Sak 67/2020: Innspel valgnemnda NSG

- Valnemnda i NSG sende mail med tidsfrist for innspel for fylkeslaga
- Styret i OSG hadde Teamsmøte om dette 06.10.2020 og 11.10.2020 og har sendt inn svar

Vedtak i saka:

- Styret i OSG har sendt brev som vist nedanfor og ein powerpoint om emnet
- *Til valgkomiteen i NSG v/Torhild F Sisjord:*

Oppland Sau og Geit har behandlet henvendelsen fra dere i styremøte på Teams søndag 11. oktober.

Evaluering/tilbakemeldinger på styret, ordfører mm:

Året i år har vært spesielt med lite eller ingen kontakt utover eget fylke, arrangement på Teams mm så vi føler at det er for vår del vanskelig å si konkret hva som fungerer eller ikke innad i organisasjonen, men vi har tanker og meninger ut ifra hvordan vi opplever det fra vårt ståsted. Vi har også «intervjuet» representanter i styret fra Oppland, så derfor har vi litt muligheter til å sy sammen våre tanker og meninger.

NSG er for småfeholdet en viktig organisasjon, og vi bør være så bra at det å være medlem faller helt naturlig. I mange settinger «konkurrer» vi med Bonde og Småbrukerlaget og Bondelaget, og i og med vi ikke har forhandlingsrett så er begge disse viktige samarbeidsorgan for vår organisasjon så det er sakt.

Vi ønsker et sterkt og synlig NSG som er «framme i skoa» og tar saker som omhandler småfenæringen på alvor. Da er det naturlig at NSG har en mening som kommer fram både i media og innad i organisasjonen når det er på sin plass. I år har vi hatt marked som

utfordrende som tidligere år. Takket være media og muligens korona har vært litt mere fokus på marked på sau og lam en normalt. Organisasjonen har også tatt tak i det så da er det viktig at de øvre herrer uttaler seg og gjør NSG synlig som organisasjon, og ikke minst vise våre medlemmer at vi har tanker og meninger om det som angår den enkelte småfeholder. Vi har også andre saker som beitebrukeren i NSG er opptatt som rovdyr og konflikter rundt i beiteområder som hyttebygging, gjerder, turisme og ferdsel mm. I alle disse sakene trenger vi organisasjonen som er der og taler vår sak, viser seg fram med meninger og tar våre utfordringer på alvor.

Vi lurer også på om styret fungerer slik det skal, er det informasjonsflyt ut fra styret og administrasjon til fylker og styrerepresentanter ellers? OSG anser vi som et aktivt fylke med et aktivt og engasjerende styre. I saker vi har sendt over til styret og administrasjon har vi opplevd hverken å få svar på mottatt henvendelse eller annen form for tilbakemelding. Vi mener at det er viktig med tilbakemeldinger og oppmuntring da noen engasjerer seg. Engasjement kan ikke drepes eller ties i hjel, det må tas tak i og det må gis tilbakemeldinger. Medlemmene er vårt grunnlag for drift så medlemmene må føle de får igjen noe for å være medlemmer i NSG. En prioritering av medlemsarbeidet som er påbegynt gjennom de 4 satsingsområdene er en viktig sak for styret. Da kan man spørre om det er riktig å budsjettere med nedgang i medlemstall når om lag 4000 småfeholdere i dag ikke er medlem. Skal det heller ikke da jobbes for å øke medlemstallet og få med flere? Økonomien i småfeholdet og da spesielt sau er heller dårlig med mer eller mindre 0,- for sau og 0,- for ull hvis man ser bort fra statlige subsidier, så næringen har en utfordring økonomisk og markedsmessig i tillegg til de andre punkter vi har nevnt. Vi har «kamper» som vi må ta, og som må vinnes. Som dere skjønner så er vi i OSG ikke vi fornøyd med styrets arbeid, vi mener det mangler synlighet, åpenhet, fornyelse og et engasjement som NSG skal ha for næringen her til lands. OSG ønsker derfor å fremme sittende nestleder Pål Skoe Kjørstad som leder i NSG ved valget i 2021. Vi mener at Pål er rett person for jobben, en som kjenner organisasjonen, som jobber for et aktivt og godt NSG og som vil småfeholdet sitt beste. Vi har utfordret Pål til å komme med sine tanker og visjoner, så se vedlegg for mere informasjon om Pål og hans tanker. En vurdering av de andre representantene ellers må vi ta litt generelt da vi ikke har møts siden årsmøte i mars. Vårt inntrykk er at ordfører og varaordfører fungere bra, med god organisering av møter og møteledelse selv på nye arenaer som Teams. Geiterepresentanter er faglig gode og engasjerte for geitebrukeren.

Sak 68/2020: Representantskapsmøte i NSG

- Referat frå rep. møte 18.08.2020 vart gjennomgått:

«Sted: Teams videomøte Møteledelse: Ordfører Ragnhild Sæle Referent: Urda Blichfeldt
Sakliste

5/2020 Opprop, godkjenning av sakliste og valg av to representanter til å underskrive protokollen

Dokument som fulgte saken: • Deltakerliste sendt på e-post 18.08.2020

Godkjenning av sakliste Det var ingen kommentarer til innkalling og sakliste. Valg av to representanter til å skrive under protokoll sammen med ordføreren Ordfører Ragnhild Sæle spurte møtedeltakerne om forslag. Det var ingen forslag og ordfører foreslo Gerd Jorde og Sven Haughom til å signere protokollen.

Vedtak: Følgende personer signerer protokollen sammen med ordføreren: 1. Gerd Jorde 2. Sven Haughom

6/2020 Kan Markedsrådet få en dialog med kjedene og markedsregulator?

Marthe Lang Ree, styremedlem og leder av Markedsrådet, redegjorde for hvordan rådet har jobbet for å få dialog med kjedene. Hun ba også om at Markedsrådet skulle få noen signaler om ressursbruk i dette arbeidet – hvorvidt lagsapparatet skal involveres osv. Else Horge Asplin fortalte om at rådet har avtalt et møte med stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen og Knut Hartvig Johannson, styreformann for NorgesGruppen, i forbindelse med representantskapsmøtet 21. oktober 2020. Møtet vil bli holdt på kvelden 20. oktober, hvor temaet vil være «hvordan få markedstilgang for småfe». Det vil bli satt av god tid på en grundig spørsmålsrunde. Markedsrådet oppfordret representantskapet til å stille godt forberedt med spørsmål til dette møtet. Jan Ottar Østring presenterte rådets arbeid opp mot markedsregulator. Nortura Totalmarked er invitert til dialog i representantskapsmøtet 21. oktober, kl. 10. Markedsrådet har laget en liste over spørsmål som de ønsker å ta opp med Nortura:

- 1. Hvordan er markedssituasjonen på sau og lam i år, og hvordan ser den ut fram i tid.*
- 2. Hva skal til for å selge mer sau og lam enn det vi gjør i dag.*
- 3. Hvorfor får man så dårlig pris for sau kjøttet, er det grunnet prisregulering.*
- 4. Hva er utfordringen med å få Gilde-produkter i butikkene.*
- 5. Hvilke utfordringer gir det når saueprodusentene til stadighet går ut i media og klager på kjøttprisen på sau og lam.*
- 6. Hadde det vært bedre og regulert produksjonen på en annen måte enn pris, for eksempel en lignende regulering som melk. Men uten at «kvoten» var omsettelig.*
- 7. Hva er utfordringen med å slakte og selge kje kjøtt.*
- 8. Hva betyr det for avregningsprisen til produsent at Nortura produktene har liten markedstilgang.*
- 9. Er det interessant for Nortura å samarbeide med NSG for å markedsføre produkt som sau/lam og kje. Det vil innebære at man søker å få butikkplass for produkter.*
- 10. Hvor stor markedsandel kan Nortura miste før de må gi slipp på sin rolle som markedsregulator.*
- 11. Er det en reell fare for at Nortura kan ende opp som en ren råvareleverandør*

Oppsummering fra diskusjonen, med kommentarer og spørsmål:

- Positive tilbakemeldinger til Markedsrådet, og skryt av arbeidet. Bred enighet om at dette er et viktig satsingsområde for NSG.*

- NSG bør også gi en innledning på representantskapsmøtet, ikke bare Nortura, hvor status for markedssituasjonen er temaet for innledningen.*

Svar fra Markedsrådet: Enig i dette innspillet – tar det med videre.

- Bør redegjøre for hvilke konsekvenser dagens markedssituasjon vil skape for rekruttering, økonomien i næringa, antall produsenter m.m.*

- Hvorfor er bare NorgesGruppen invitert til møtet, og ikke noen av de andre kjedene?*

Svar fra Markedsrådet: NorgesGruppen sitter på en stor del av markedet, og har stor påvirkningskraft. Per Olaf Lundteigen hadde rådet et medlem av Markedsrådet til å starte dialogen med NorgesGruppen.

- Trakk frem en regionrepresentant fra COOP som snakket varmt om lokalprodusert norsk mat. Er det mulig å få en tettere dialog med disse regionrepresentantene for å få frem varene i butikk?*

- Nortura gikk ut og ønsket en økning i lammeproduksjonen senest i 2015 – dette bør de konfronteres med i møtet.*

• Er det en idé å involvere MatPrat og Opplysningskontoret for egg og kjøtt i møtet? De har gjort undersøkelser rundt hvorfor det har blitt nedgang i bruken av lammekjøtt.

Svar fra Markedsrådet: Rådet har tatt kontakt med MatPrat, men har dessverre ikke fått noen tilbakemelding. Dersom det fortsatt er ønske om å ta de inn i møtet, så vil rådet jobbe videre med å få til dette. Må avgjøre hvor stor del av representantskapsmøtet denne saken skal få.

• Vil det bare være fokus på kjøtt, eller vil representantskapsmøtet også ta opp geitemjolk?

Svar fra Markedsrådet: Har i denne omgang hatt fokus på kjøtt, men skal jobbe med alle produkter.

• Skal de private aktørene inkluderes i Markedsrådets arbeid? Uavhengig av hvilket slakteri man leverer til er Nortura markedsregulatoren, og det er Nortura som setter prisen de andre følger. Det finnes private som ikke sliter med å få markedstilgang, og rådet ønsker å redegjøre for hvorfor Gilde likevel mister markedsandel.

Svar fra Markedsrådet: I første omgang ønsker rådet å sette søkelys på kjedene, markedsregulator og Opplysningskontoret. I neste omgang vil de private slakteriene bli inkludert i tiltakene.

• Flere kjeder går ut med private merker for blant annet lam. Er det blitt for mange nisjer? Er det her «skoen trykker» hos kjedene – NorgesGruppen, COOP og REMA?

Svar fra Markedsrådet: Oppfordrer til å stille disse spørsmålene til representantene fra Nortura og NorgesGruppen på representantskapsmøtet

• Etterspør statistikk for salg av kjejkjøtt? Kan markedsrådet prøve å få tak i dette til representantskapsmøtet i oktober?

Svar fra Markedsrådet: Noterer innspillet og tar det med videre. • Det er viktig å rette oppmerksomheten mot der «flaskehalsen» ligger, og fokusere tiltakene her. Kjedene tar inn produktene, og stimulerer forbrukeren til å kjøpe.

Svar fra Markedsrådet: Ønsker å bruke møtet for å kartlegge hvor flaskehalsen ligger. Deretter gjøre beslutninger for hvilke tiltak som skal igangsettes.

• Tror det er kjedene som utgjør flaskehalsen i salget av varene. Bør få med flere representanter fra kjedene i møtet.

• I oktober, når representantskapsmøtet skal avholdes, er årets sesong over. Da er sesongen gått upåvirket hen uten innflytelse fra NSG. Hva kan vi gjøre nå (i slutten av august og tidlig september) for å øke salget?

• Det er mange flaskehalsen å ta tak i: Frivillig listing, markedsregulering (ta ut dyr fra reguleringslager). Argumenterer for at man ikke bør ta alle kjedene samtidig, da dette kan begrense dialogen pga. konfidensielle markedsplaner osv. Dette kan være kontraproduktivt.

Svar fra Markedsrådet: Enig i at det ikke er hensiktsmessig å ta inn alle kjedene samtidig, men at man bør få en dialog med alle de tre store aktørene.

• Realiteten er at årets sesong har gått ifra oss, og vi klarer ikke å påvirke det som skjer.

Forslag om man prøver å komme seg inn på et møte hos innkjøpsjefen hos f.eks. REMA, for å prøve å påvirke de direkte. Bør oppsøke de som har beslutningsmakt på hjemmebane.

Svar fra Markedsrådet: Det vi kan gjøre noe med nå er å øke etterspørselen.

Informasjonsarbeid er undervurdert. Det er veldig lite informasjon når det gjelder lam, sau og kje. Her kan man jobbe med tiltak mot skolekjøkken osv.

• Salgssesongen for lam bør ikke være begrenset til høsten og høytider: Må få lam inn i butikk 365 dager i året for å få tomt lageret. Viktig å ikke gi opp selv om sesongen er over. Bør man snakke med salgssjefene i hver enkelt kjede?

• Ikke undervurder lagsapparttet med 11.000 medlemmer: Hvis hver og én av medlemmene etterspør lammekjøtt i butikken 1 gang i måneden, så vil det påvirke de lokale kjøpmennene.

- *Viser til møte med Nortura: Bør ha i bakhodet at kjedenes markedsplan er konfidensielt, det samme gjelder nye produkter.*

7/2020 Status fra fylkeslagene på beiting, dyr og rovvilt

Fylkeslagene ga en status på beiteåret så langt.

- *Østfold v/Arild Johan Johansen: Beitinga går bra så lang, har ikke fått noen rapporter enda. Noen problemer med løse hunder, men ingen rovdyr. Indre Østfold har også vært stengt på grunn av korona.*
- *Hedmark v/Per Joar Os Nesthun: Beitesommeren har vært fin, med god beitekvalitet. Veldig mye aktivitet på rovvilt, og det er tatt ut flere ulv og jerv siden beitestart. Provosert over uttalelser fra Rotevatn om rovdyrsituasjonen, tapene går ned – men mange lider fortsatt.*
- *Oppland v/Knut Evensen: Beiteforholdene har vært bra. Tidlig sank i helga på grunn av at det har blitt mistet mange sau til ulv. Godt oppmøte med mange frivillige. Ønsker at NSG skal komme med gode kommentarer rundt denne rovviltsaken, som påvirker hele Gudbrandsdalen og Oppland. Her bør NSG markere seg. Problem med løshunder, dette er et landsdekkende problem. Her må NSG jobbe for å løse denne utfordringen – det bør tas tak i på nasjonalt plan.*
- *Buskerud v/Gerd Jorde: Sen beiteslipp i år på grunn av at det lå snø lenge. Har fått inn meldinger om løshunder, samt turister og barn som «leker» med sau. Det har vært noen påkjørsler. Har sluppet rovdyr, med unntak av noe ørn.*
- *Vestfold v/Lars Bjarne Linneflaatten: Beite har vært relativt bra. Problem med løshund, særlig i skjærgården (båtturister). Vestfold har fått inntreden av ulv, og det er påvist 3 lam tatt av ulv. Det er gitt fellingstillatelse og fellingsarbeidet er i gang i Buskerud.*
- *Telemark: Sen vår i fjellet, men bra beitesesong.*
- *Aust-Agder v/Kåre Blålid: Sent beiteslipp, men gode beiteforhold og fin tilvekst på lamma. Har hatt tap til ulv og skadefellingsforsøk - uten resultat. Ikke store tap til ulv, men tragisk hos de som blir rammet. Bekrefter negativ utvikling med løshund, dette er et stort nasjonalt problem.*
- *Vest-Agder v/Sven Haugdom: Har også hatt problemer med streifuly, hvor det ble dokumentert skade.*
- *Rogaland v/Kjell Åge Torsen: Bra beitesesong. Holder på å planlegge sanking, og slaktesesongen er godt i gang. Jobber med å få ut informasjon på ulike språk om båndtvang.*
- *Hordaland v/Reidar Kallestad: Litt sen vår i år, på grunn av mye snø. Beitet ser brukbart ut, begynner snart sankingen. Lite rovdyr, men det er observert en jerv. Blir provosert over at SNO ikke varsler NSG om at de har plukket opp en jerv på kamera. Mange turister på fjellet, noe som er både positivt (mange rapporterer om sjuke, halte dyr) og negativt (flere løshunder). Forslag om å ta opp problemer med løshunder på representantskapsmøtet.*
- *Sogn og Fjordane v/Solgun Haugen: Rovvilt skaper problemer. Har enda ikke fått tatt ut ulven, og sliter med å få skadefellingsløyve for jerv – til tross for dokumentasjon fra rovviltkamera.*
- *Møre og Romsdal v/Ronald Slemmen: Sent ute med beiteslipp. Har vært fine forhold, og skal ha sanking første helg i september. Noen sanker tidlig på grunn av problemer med jerv (Nordmøre og Sunnmøre), og det har vært streifdyr av gaupe. Ørn blir et større og større problem. Bekrefter problemer med løshund som jager sauer.*
- *Nord-Trøndelag v/Arvid Wold: Sent beiteslipp, men gode beiteforhold utover sommeren. Spesielt i norddelen av Nord-Trøndelag, hvor det har vært en relativt snill beiteperiode med relativt få rovvilttap. En binne med unger i et beiteprioritert område skapte store problemer for de som ble rammet. Ble etter hvert gitt fellingstillatelse på bjørn i området. Relativt få*

dokumenterte tap til tross for antall rovdyr. Mulig sammenheng med at det felles mye bjørn på svensk tide, og dette gir færre vandringsbjørner.

- Nordland v/Marit Langeland: Beiteene har vært ganske bra, men de håper fortsatt på godt vær. Forventer at tallene for rovdyrtap vil øke etter hvert som det kommer mer oppdatert statistikk. Tap til gaupe har økt over store deler av fylket (bestandsovervåkinga viser økning i gaupebestanden). Bekrefter at det har vært problemer med løshunder i beiteområdene.

- Troms v/Jan Ottar Østring: Troms har også hatt problemer med hundeskader på sau. Store utfordringer med bjørn i fylket.

- Finnmark v/Bjørn Tore Søfting: Beiteforholdene har vært greie, men det har vært litt lite fôr i deler av fylket som følge av sen vår. Lite dokumenterte rovdyrtap så langt i år – har vært uventet med så lite bjørnetap. Akershus og Sør-Trøndelag var ikke til stede.

Beite- og utmarksrådgiver Per Fossheim kommenterte innspillene fra fylkene. Han trakk frem at effektiviteten i skadefellingen har blitt bedre, og at skadefellingslagene har gjort en formidabel jobb. Hundeskadene er et problem som NSG tar på alvor, og her må man få til et samarbeid mellom beitelagene og NSG. Utmarksrådet jobber med å få på plass et system for å registrere hundeskadene

8/2020 Status for Metanmåleren

Generalsekretær Lars Erik Wallin og avlssjef Thor Blichfeldt ga en status i prosjektet med lastebilen «Metanmåleren». Måleutstyret er ferdig installert i lastebilen, og Metanmåleren ble lansert i media i juni. Nå jobbes det med å finne sjåfør(er) som både kan kjøre lastebilen og måle sau på en god måte. Deretter skal det lages en reiserute. Målingene vil bli gjort i ringbesetninger – her er det allerede gjort gode registreringer. Blichfeldt oppfordret medlemmer av ringbesetninger til å melde seg dersom de ønsket å være med på prosjektet. Det skal også tas genprøve av søyene, slik at man kan se sammenhenger mellom genprofil og metanmålingene. Målingene skal foregå fra midten av september og frem til jul.

9/2020 Orienteringssaker:

9-1/2020: NSGs 5 prioriterte satsingsområder

Det er satt opp en arbeidsgruppe som skal jobbe med NSGs 5 prioriterte satsingsområder. Medlemmene i arbeidsgruppen er Anne Kari Leriåmo (leder), Ragnhild Sæle, Ken Lunn, Torill Undheim og Lars Erik Wallin (sekretær). Torill Undheim orienterte om status for arbeidet. Klima og bærekraft har blitt lagt til som et femte satsingsområde. Arbeidsgruppa skal evaluere satsingsområdene og få en status på fremdrift, justere måltall og vurdere om noen av delmålene og tiltakene skal endres. Planen skal diskuteres på styremøtet i august, og vil bli presentert på representantskapsmøtet i oktober.

9-2/2020: Dyrevelferdsprogram for sau

NSG og Norges Bondelag har tatt initiativ til å utforme et dyrevelferdsprogram for sau i samarbeid med Helsetjenesten for sau (Animalia). Det er satt sammen en bred arbeidsgruppe hvor de ulike aktørene er med: Norges Bondelag, Norsk Bonde- og småbrukarlag, Norsk Sau og Geit, Nortura og KLF. Generalsekretær Lars Erik Wallin, som er NSG sin representant i arbeidsgruppa, fortalte om utviklingen i arbeidet. Det jobbes med hva programmet skal innebære, og det er diskusjon om hvem kravet skal omfatte, hvem som skal kontrollere dyrevelferden i besetningene, og hvor ofte skal det være kontroll. Det er bare veterinærer som har en formalkompetanse til å utføre en faglig vurdering av dyrehelse og dyrevelferd. Noen har uttrykt bekymring for at dyrevelferdsprogrammet vil føre til økte utgiften for bonden, og

etterspør om kontrollen av dyrevelferd kan kombineres eksisterende veterinærbesøk. Det er ikke bestemt noen grense for besøk, eller hva som skal til for å ha et godkjent dyrevelferdsprogram. Dyrevelferdsprogrammet fikk en ny aktualitet etter dokumentaren fra griseholdet. Flere understrekte viktigheten i at næringa selv tar initiativ i arbeidet med programmet, slik at man selv kan legge premissene. Når utviklingen av innholdet i programmet kommer i gang, vil det bli opprettet en «jordingsgruppe» med praktiske brukere som skal sitte i en arbeidsgruppe og vurdere det faglige innholdet i programmet.

10/2020 Åpen post

TV-aksjonen 2020 – WWF

Årets TV-aksjon går til Verdens naturfond (WWF) og kampen mot plast i havet. Flere kommuner har uttalt at de ikke ønsker å støtte aksjonene på grunn av WWF sitt standpunkt i rovdryrsaken. Det ble diskutert hvorvidt NSG bør gå ut med en oppfordring om boikott av TV-aksjonen, med argumenter for og imot.

Klippekurs

Helge Olaf Aas, leder i Ull- og klipperådet, oppfordret til å søke om å arrangere flere klippekurs, særlig for videregående. Han la vekt på at det er viktig å utdanne flere norske saueklippere, og at behovet ble ekstra tydelig under koronakrisen.

Avslutning

Styreleder Kjell Erik Berntsen avsluttet med å takke for et godt møte og en interessant diskusjon. Han fortalte at han satte stor pris på å få en status fra fylkeslagene på beiting og rovdryrsituasjonen. Videre kommenterte styreleder diskusjonen om markedsituasjonen og påvirkningskraft ovenfor salgsløddet. Han mente at dette er et komplekst system som kan være vanskelig å påvirke, men at det er viktig å fokusere på hva NSG kan bidra med. Berntsen trakk frem tiltak mot forbruker som eksempel, og oppfordret til bruk av sosiale medier i arbeidet. Styreleder sympatiserte med de som lider store tap til rovdryr og sliter både psykisk og økonomisk med de psykososiale utfordringene som rovdryr skaper. Han understrekte at reduksjonen i tapstallene hovedsakelig skyldes at det er færre som driver med sau. Han skrøt også av skadefellingslagene og arbeidet som gjøres her. Statistikk for tap til rovvilt blir delt alt for tidlig i sesongen, noe som gir feilaktig inntrykk av situasjonen.

Ordfører Ragnhild Sæle takket alle deltagerne for et godt og konstruktivt møte.»

- Styret tok opp saker til innspel til rep. møte 21.10.2020 frå OSG

Vedtak i saka:

- Styret i OSG tok informasjonen til etterretning og bad Knut jobba vidare med sakene

Sak 69/2020: Saker frå Ring 41/avlsutvalget/saueavl generelt

- Evaluering kåring 2020. Etter det vi veit har kåringa gått greit i 2020. Det var meldt inn behov om fleire gardskåringar, men det vart ikkje så mange som planlagt.
- Kåringsdommarane har jamnt over fått skryt
- Salet av verar går som normalt og er framleis bra i Oppland
- Seminkatalogen og avlsrådet sine vedtak i saka om denne har vore diskutert i landet
- Ola har vore invitert og har møtt på medlemsmøte på Lesja

Sak 70/2020: Geitesaker

- 2 nye osteslag er lansert: «Snøfrisk Pepper & Hvitløk» og «Chevre Naturell Haukeli»
- Nye forholdstal i forhold til kvotene vert spanande for geitemjølkeprodusentane
- Pr. nå er det slik at Innlandet har leveringsstopp av geitemjølke om hausten og har derfor vinterkjeing. Vestlandet og Nord-Norge har haustkjeing. Lokalmatprodusentar og ammegeitprodusentar har vårkjeing
- Viktig å koma i dialog med og møta alle med geit, også dei med ammegeit.
- Som Tine-leverandør har ein 1 gratisbesøk pr. år av rådgjevar. Det er i tillegg tilbud om gruppetreff kring dyrevelferd/helse og økonomi
- Celletal: Det er starta eit udredningsprosjekt i regi av Tine og NMBU der ein skal evaluera celletal i forhold til sjukdom, stress og beiting
- Går for at seminaret i OSG skal innehalda parallell-foredrag, slik at geitetema vert med. Eige lag for Kasjmir og Mohairgeit i Innlandet

Vedtak i saka:

- Styret i OSG tok informasjonen til etterretning og bad Gro jobba vidare med sakene

Sak 71/2020: Organisasjonssaker

- Lokallag – fadderordninga inkludert lokallag som krev ekstra oppfølging
- Oppdateringar frå laga ved styremedlemmane
- Kurs for tillitsvalgte og oppdeling i regionar

Vedtak i saka:

- Styret i OSG vedtok at tillitsmannskursa vert halde i mars, etter årsmøte i OSG. Det vart vidare vedteke at ein deler kurset på 3 stader: Otta, Biri og Fagernes

Sak 72/2020: Arbeidsplan:

- Bidra til at eit medlemskap i NSG skal lønne seg både i 2020 og framover for småfehaldet i Oppland
- Bygge vidare på organisasjonen Oppland Sau og Geit
- Innspill til jordbruksforhandlingene 2020
- Delta på styremøte, årsmøter og medlemsmøter i lokallag som spør om det
- Bidra til godt samarbeid og komme med gode konstruktive innspill for småfehaldets beste til NSG, Nortura, Tine, Fylkesmannen, nabofylkeslag inkludert større samarbeid m/Hedmark Sau og Geit, Oppland Bondelag og Oppland Bonde- og Småbrukarlag
- Bidra i arbeidet for økt oppslutning om sauekontrollen
- Medlemsverving – mål mer enn 1200 medlemmer i 2020
- Oppdatering av hjemmesida, inkludert rovviltartikkelen og facebook-sida vår
- Søke FKT-midler, midler fra «Tilskudd til tiltak i beiteområder» og andre midler til drift av Oppland Radiobjøllelag
- Videreføre engasjementet i rovviltarbeidet med Rovviltutvalget som bidragsyter
- Gjennomføre styremøter etter oppsett plan med saker fra/om Ring 41, geit og OGL
- Planlegge kontaktmøter/4 regionmøter i 2020/21 og seminar/årsmøte i februar 2021
- Arbeida med utfordringer til gjerding/gjerdeplikt, spesielt mot utmark
- Arbeide med rekruttering til næringa – tiltak for unge småfebonder
- Arbeida med mere faglige småfesaker, som på avl-, beitebruk-, produksjons- og dyrehaldsrelaterte områder
- Beholde generaldebatt på neste årsmøte

- Holde minst 2 felles styremøte og samarbeide mere med Hedmark Sau og Geit
- Arrangere tur for i Oppland Sau og Geit i 2020

Vedtak i saka:

- Styret i OSG gjekk i gjennom lista og kommenterte følgande:
- Vil ta initiativ til tettare samarbeid m/faglaga i Oppland
- Oppland Gjetarhundlag – treffa Endre Amundgård på Lesjamøtet og moglegheit for å starta ei beredskapsgruppe
- Arrangering av tur for OSG i 2020 har ikkje vorte gjort grunna covid19

Sak 73/2020: Gjetarhundsaker

- FM i bruk av gjetarhund vart arrangert i Ringeby og vunne av Jan Briskeby, nr. 2 Ronny Smedsmo og nr. 3 Pål Høygård
- Vi må invitera OGL på årsmøtet i OSG
- Det er aktuelt å søkja om NM i bruk av gjetarhund i neste 3-årsperiode
- Viser forøvrig til sak 65/2020 og 73/2020

Vedtak i saka:

- Styret i OSG tok informasjonen til etterretning og bad Eirik jobba vidare med sakene

Sak 74/2020: Møte med Hedmark Sau og Geit

- Saka vart handsama under sak 65/2020

Sak 75/2020: Oppland Radiobjøllelag

- I forhold til elektronisk overvaking har Telespor hatt eit utfordrande år med nye modellar, vi har dialog med dei, og alt nå ser ein at både LTE- og LORA-einingane verkar betre både med omsyn til GPS og alarmfunksjonar
- Smartbjella og nye einingar frå Findmy har verka lovande
- Det er teke tak i utfordringa rundt fakturaer som ikkje er betalt og sendt omlag 20 purringar pr. brev. Det er pr. nå berre nokre kjenningar som står att
- Det vil så snart ein får oversikt ble sendt inn rapportar til «FKT-ordninga» og til «Tilskot til tiltak i beiteområder». Da vil ein få inn restbeløpet på sistnemnte. Etterkvart vil vi òg søkja på restpotten av FKT, da vi får høyra korleis det står til.
- Leif Arne Sandbekken vil sende eit førebels rekneskap ut nov. 2020 for å dokumentera
- **Prosjekta i Øyer og på Lesjaskog 2020:** Prosjekta var delvis mislykka grunna mangel på alarmfunksjonar og sviktende gps-funksjonar på Telespor-enhetene, evalueringar på Lesjaskog:
 - Beitebrukere sliter fortsatt med å få dokumentert tap i området
 - Beitebruker fant 29 døde lam av tilsammen 50 tapte på utmarksbeite
 - Det er dokumentert et lam tatt av jerv, id.00370
 - Radiobjøller er det eneste utstyret man kan oppnå nok dokumentasjon, men det forutsetter en god nok mobildekning/basestasjon dekning og ikke minst at utstyret må virke
 - Det er viktig at tilsynet har og bruker GPS og har god GPS-kunnskap

- Resultater fra prosjektet må kunne hjelpe beitebrukere i framtidige erstatningssaker
- Elektronisk overvåking krever god oppfølging både hjemme og ute på beite
- Beitebruker har spesielt utfordrende beiteområde med terreng og avstander
- Beitebruker/prosjektet er avhengige av et godt samarbeid med kadaverhundkvipasjer

Vedtak i saka:

- Styret i OSG tok informasjonen til etterretning

Sak 76/2020: Eventuelt

- Pål Klomstad, Ivar Sylte og Trond Klaape har kjøpt inn henger til geit som er på spesialoppdrag med rydding av enkeltområder. Denne hengeren vil verka som transportmiddel, ly, mineralstasjon og vasskjelde til geitene. Dei tenkjer vidare at geita skal utstyrtas med Nofence for å gjerda inn prosjektet/området elektronisk. Dei er oppteke av å gjera dette rett i forhold til oppdragsgjevar og regelverk rundt flytting av dyr i forhold til smitte og løyver/dispensasjonar frå Mattilsynet. Dei ønskjer å informera om dette, er oppteke av å dokumentera landskapspleia som vert gjort og ønskjer at OSG og faglaga støtter dei fagleg sett

Ringebu, 15.10.2020, Pål Kjørstad, sekretær OSG